

Bli-kjent-samtaler med flerspråklige foreldre

Barnets navn: _____

Fødselsdato: _____

Dato for samtalen: _____

Barnehagens navn: _____

- ✓ Målet er å få til gode samtaler, der barnehage og foreldre er likeverdige parter som skal informeres og involveres.
- ✓ Skjemaet er ment som et hjelpemiddel i samtaler med flerspråklige foreldre
- ✓ Brukes i tillegg til barnehagens egne foreldresamtalskjema
- ✓ Start med å forklar/informer om taushetsplikten og at foreldrene selv kan bestemme hvilke spørsmål de vil svare på.
- ✓ Sjekk behov for tolk på forhånd
- ✓ Foreldresamtalen gjennomføres så snart som mulig etter at barnet har startet i barnehagen. Ha gjerne flere samtaler.
- ✓ Skjemaet er generelt og må tilpasses.
- ✓ Print ut heftet «Barn i flerspråklige familier» på forhånd, slik at du har det med deg på foreldresamtalen.

Forord

Målet med samtalen er å få til en gjensidig, åpen og tillitsfull dialog mellom pedagogisk leder og foreldre. Barnehage og foreldre er likeverdige parter som skal gi hverandre viktig informasjon om barnehagen og hjemmet. Det er viktig å få god kontakt og bygge bro mellom barnehagen og hjemmet på tvers av ulike kulturer. Dette bidrar til å ivareta barns identitet og utvikling på ulike områder.

«Det kulturelle mangfoldet skal gjenspeiles i barnehagen. Sosiale, etniske, kulturelle, religiøse, språklige og økonomiske forskjeller i befolkningen medfører at barn kommer til barnehagen med ulike erfaringer. Barnehagen skal støtte barn ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.» (Rammeplanen, s. 8)

Skape trygghet rundt samtalen

For mange foreldre er barnehagen en ukjent arena. Det er derfor viktig å informere om målet med samtalen. Informer om hva opplysningen skal brukes til og hvem skal få denne informasjonen? Barnehagen skal opplyse om taushetsplikten. Foreldrene velger selv hva de ønsker å dele med barnehagen.

Samtaleformen:

- **Få til mest mulig likeverdighet, trygghet og flyt i samtalen** gjennom å være spørrende og nysgjerrig, åpen og interessert i å bli mer kjent med foreldre og barnets historie og kompetanse.
- **Unngå en utspørrende samtaleform.** Mange foreldre har vært gjennom utspøringsrunder i forbindelse med for eksempel asylsøkerprosessen. De kan oppleve slike situasjoner kontrollerende, ubehagelige og kan lure på hvorfor spørsmålene blir stilt. En samtaleform som bærer mer preg av *å bli kjent med hverandre* vil derfor gjøre foreldre mer trygge og åpne på å gi fra seg informasjon.
- **Stille åpne spørsmål** som gir foreldre mulighet til å gi mer utfyllende svar (*for eksempel kan du si litt om....har du lyst å si noe om... kan du fortelle litt om...hva tenker du er viktig for ditt barn..etc*).

Dette spørreskjemaet er ment som **et hjelpemiddel i samtalen** med flerspråklige foreldre. Skjemaet skal kun være en rettesnor for innhold i samtalen og må tilpasses hver enkelt foreldre. Alle punkter i skjemaet er derfor ikke like relevante å ta med i alle samtaler.

Bruk av tolk

For å sikre en felles forståelse av det som blir sagt er det viktig å bruke tolk. Dette må foreldrene informeres om i forkant. Foreldrene må få vite at tolken har taushetsplikt og pedagogisk leder må klargjøre hva det innebærer. Det kan bestilles enten fremmøtetolk eller telefontolk, mann eller kvinne.

Det anbefales å ta et kurs i bruk av tolk. Stavanger kommune arrangerer kurs. Se i kursbasen for Stavanger kommune.

Del 1 Informasjon om barnet og familien

Hvor er barnet født:

Eventuelt: hvor gammel var barnet da det kom til Norge?

Mors navn:

Fars navn:

Mors opprinnelses land:

Fars opprinnelsesland:

Mor arbeid:

Far arbeid:

Hvor lenge har dere bodd i Norge?

Søsken - navn og fødselsår

Har dere familie her i Stavanger:

Besteforeldre:

Tanter/onkler:

Har dere familie/venner i Norge? Evt. Hvor/nasjonalitet?

Har barnet venner i nabolaget? (Norske/andre nasjonaliteter)

Har barnet gått i barnehage før? (Hvor/hvor lenge?)

Hva liker barnet å leke med hjemme?

Har barnet allergier/sykdommer?

Kan barnet spise alle typer mat?

Hvis ikke – hva kan barnet spise/ikke spise?

Hva liker barnet å spise?

Del 2 Familiens hjemland og bakgrunn

(Spør om foreldrene vil fortelle litt om dette – vær oppriktig interessert)

Hva heter landet?

Hvor bodde dere? (Storby/landsby)

Bodde dere sammen med noen andre? (Kjernefamilie/storfamilie)

Mor og fars yrke i hjemlandet, (noen ganger har foreldre hatt andre yrker enn de har i Norge):

Dato for nasjonaldag, feires denne dagen, hvordan? Andre merkedager?

Hva er landets/deres religion?

Markering av høytidsdager? Evt. hvordan?
(Hvordan kan personalet bruke foreldre som ressurs?)

Vil dere fortelle litt om årsaken til at dere kom til Norge?

Vil dere fortelle litt om familiens historie før ankomst til Norge?

Vil dere fortelle litt om deres første tid i Norge?

Del 3 Barnets og familiens språk

Morsmål:

Barnet:

Mor:

Far:

I hvilken alder kom barnet i kontakt med det **norske** språket?

Hvilke språk **bruker mor/far og andre** i kommunikasjon med **barnet**:

Samtal med foreldre om hvordan barnehagen vil bruke informasjonen om barnets og familiens ulike språk. Det er viktig å ta vare på og utvikle morsmålet. Morsmålet er viktig grunnlag for andrespråket.

«Det er viktig at barna blir forstått og får mulighet for å uttrykke seg. Barnehagen må støtte at barn bruker sitt morsmål og samtidig arbeide aktivt med å fremme barnas norskspråklige kompetanse.»
(Rammeplanen, s. 35)

Hvordan kan barnehage og foreldre hjelpe hverandre i å støtte barnets flerspråklighet?

Gi heftet «Barn i flerspråklige familier» (NAFO) til foreldre: se s.8.

Mor - barnet	Morsmål	Norsk	Annet:
Far – barnet	Morsmål	Norsk	Annet:
Søsken - barnet	Morsmål	Norsk	Annet:
Søsken - barnet	Morsmål	Norsk	Annet:
Annen familie	Morsmål	Norsk	Annet:

Hvilket språk bruker **barnet** i kommunikasjon med:

Barnet - mor	Morsmål	Norsk	Annet:
Barn – far	Morsmål	Norsk	Annet:
Barnet - søsken	Morsmål	Norsk	Annet:
Barnet - søsken	Morsmål	Norsk	Annet:
Annen familie	Morsmål	Norsk	Annet:

Språklige aktiviteter hjemme:

Vi forteller eventyr/historier på morsmålet.
Vi leser for barnet på morsmålet. (Få gjerne tips til eventyr/bøker som også barnehagen kan brukes i bhg)
Vi synger for barnet på morsmålet. (Få gjerne tips til sanger som kan brukes i barnehagen)
Annet: Aktiviteter sammen med barnet: Eks. leke, samtaler, gjøre-sammen-oppgaver (matlaging, rydde etc.)

Foreldrenes vurdering av barnets morsmål:

Sett kryss	Ikke	Litt	Mye
Hvor mye bruker barnet morsmålet hjemme?			
Med familie og venner snakker barnet			
Barnet har god uttale			
Barnet klarer å lage setninger			
Barnet hører etter når andre snakker			
Barnet snakker morsmålet med andre barn i fritiden			
Barnet forstår hva andre sier			
Andre voksne forstår hva barnet sier			

Snakk med foreldrene om at hørsel har stor betydning for språkutviklingen. Spør om barnet har hatt hørselskontroll på helsestasjon eller hos lege og anbefal eventuelt å ta en ny test hvis det er lenge siden.

Hvordan skrives/uttales følgende ord på foreldrenes skriftspråk (la foreldre skrive ordet på sitt skriftspråk, skriv også ned hvordan det uttales):

Velkommen:

Hei:

Takk for i dag:

Flerspråklig assistent: Informer foreldre om flerspråklig assistent. Når han/hun kommer og hva som er målet med flerspråklig assistent. (Skape trygget, inkludere i lek, forberede det som skal skje i barnehagen, utvikle morsmål og synliggjøre det i gruppen, tett samarbeid med pedagogisk leder).

Informasjon fra barnehagen

Foreldre skal bli kjent med barnehagens rutiner:

- Forventninger om foreldres tilstedeværelse i oppstartsperioden og hvorfor.
- Hvordan møte barnets behov og hva skaper trygghet for barnet f.eks i soving, i toalett-/ stellesituasjonen, måltid - egen kopp, mat hjemmefra m.m. Hvordan gjør dere hjemme? Hvordan gjør vi det i barnehagen? Hvordan tilpasser vi det?
- Måltider: Hvordan gjør vi det i barnehagen? Hvordan gjør dere det hjemme?
- Barnets interesser. (Sang, musikk, dans, bøker, andre aktiviteter). Hvordan kan vi bruke dette i tilvenningsfasen?
- Praktisk informasjon: klær (vis gjerne en kurv med ekstraklær og andre klær), fravær ved sykdom, åpningstider: presiser gjerne åpningstiden, men at det ikke er slik at barnet *må* være der fra kl. 7.30-16.30. Si gjerne hva som er kjernetiden i barnehagen og at det er viktig at barnet er der da, ferie m.m.

Foreldre skal bli kjent med barnehagens innhold:

- Formidling av informasjon, barnehagens/avdelingens nettside: Skriftlig informasjon enten på barnets plass og/ eller på nettsiden (vis nettsiden, hvordan en finner planer og informasjon, hvordan de kan abonnere), muntlig informasjon (bruk f.eks bilder for å klargjøre).
- Bruk av bilder på nettsida: Aksepterer foreldrene at det legges ut bilder av barnet sammen med andre barn? (Bruk av passord)
- Pedagogisk innhold/satsningsområder, planer: Vis månedsplan/brev, årsplan m.m. Samtale om barnehagens satsningsområde, få foreldres innspill på dette.
- Dagsrytme: Vis dagsplan, Bruk bilder til å illustrere dagsplanen.
- Foreldresamtaler/foreldremøter: Samtal om innhold i de ulike møtene og hvorfor vi mener at det er verdifullt at foreldrene deltar på disse. Snakk også om mulighet for bruk av tolk i disse møtene.

Forventninger

Barnehagens forventninger til foreldrene: Jfr. Barnehagens egne rutiner.

Foreldrenes forventninger til barnehagen: i forhold til personalet, dagsrytme, informasjon, barnets behov, foreldres ønsker/behov etc.

Til barnehagelærer/avdelingen i etterkant av samtalen:

- Hva vet vi om barnets morsmål? Norsk?
- Foreldresamarbeidet videre? Bruk av tolk?
- Hva trenger vi mer av info om landet, kulturen og religionen?
- Spesielle hensyn vi må ta med tanke på mat evt. andre ting?
- Hvordan skal vi tilrettelegge for språkstimulering? Språkgruppe? Ta vare på/synliggjøre ulike morsmål og kulturer?
- Hvordan bruke flerspråklig assistent som ressurs for barnet og i gruppen?
- Det kan være en ide å dele ut heftet " **Barn i flerspråklige familier**" (Heftet er oversatt til mange forskjellige språk: <http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2013/10/Barn-i-flerspr%C3%A5klige-familier.pdf>)
- Nettressurser til hjelp i det flerkulturelle/flerspråklige arbeidet:
- <http://nafo.hioa.no/barnehage/>
- <http://morsmal.no/om-barnehagen-norsk>

Skjema er utarbeidet av:

- Johannes Læringscenter v. Flerkulturelt veilederkorps barnehage
- Ressurssenter for styrket barnehagetilbud v. Språkpedagogene

